

Nr 651

av herrar Enskog och Enlund
om avskaffande av arreststraffet, m. m.

Försvarsväsendets personal är underkastad särskild strafflagstiftning. Grundläggande bestämmelser om straff och disciplinmedel för krigsmän finns sedan 1965 intagna i brottsbalken. Närmare bestämmelser om disciplinstraffen ingår i lagen den 30 juni 1948 om disciplinstraff för krigsmän.

Som krigsman betraktas enligt brottsbalken bl. a. officerare, underofficerare, underbefäl och meniga som är anställda vid krigsmakten, värnpliktiga som icke fått tillstånd till vapenfri tjänst som hemvärnsmän och hemvärnsrekryter under den tid de är tjänstgöringsskyldiga i sådan egenskap.

Vid brott av krigsmän kan enligt brottsbalken följande påföljder förekomma:

- böter och fängelse (de allmänna straffen),
- suspension och avsättning för innehavare av befattning förenad med ämbetsansvar,
- disciplinstraff för krigsmän,
- villkorlig dom, skyddstillsyn, ungdomsfängelse, internering och överlämnande till särskild vård.

Disciplinstraff för krigsmän förekommer i form av arrest och disciplinbot. Dessa straffformer är tillämpliga beträffande alla krigsmän utan avseende på grad och oavsett om vederbörande är vid försvaret fast anställd eller värnpliktig. Disciplinstraffen utgörs av arrest och disciplinbot. Nämnda brottspåföljder är tillämpliga i såväl fred som krig. Arrest — som är en svårare form av disciplinbot — kan ådömas i minst tre och högst trettio dagar.

Frågan om de militära disciplinstraffens utformning har på senare tid varit föremål för uppmärksamhet såväl i samband med offentlig utredning (SOU 1970: 31 Militära straff och disciplinmedel) som i yttranden över denna och uttalanden i andra sammanhang från olika militära personalförbunds sida. Även värnpliktsriksdagen har uppehållit sig vid berörda frågeställningar och krävt reformer. Särskilt det militära arreststraffet har tilldragit sig kritik. Straffformen har betraktats som förlegad och alltför ålderdomlig för att svara mot nutidens synsätt i disciplinära frågor och kravet på likställighet inför lagen. Frihetsberö-

vande som disciplinär åtgärd vid vissa förseelser under militärtjänst i fred innebär en kränkande särbehandling av militärt anställda, värnpliktiga, hemvärnsmän m. fl. i förhållande till de civila samhällsmedborgarna. Arreststraffet avtjänas som regel i anslutning till arbetsplatsen och uppfattas som sårande för den drabbade och öppet kränkande inför kamrater, överordnade och underlydande. Snarare än att verka tillrättaförande är straffformen ägnad att provocera till fientlighet och ovilja.

Vi delar denna kritik. Arreststraffet bör utmönstras ur den militära strafflagstiftningen som straff- och disciplinmedel för personal inom krigsmakten som är att hänföra till krigsmän. Det särskilda lagförings- och påföljdssystem som gäller för militärt anställda, värnpliktiga m. fl. bör i detta och andra hänseenden snarast reformeras.

I anledning av ovanstående får vi föreslå

att riksdagen beslutar uppdra åt Kungl. Maj:t att framlägga förslag till sådan ändring av den militära strafflagstiftningen att arreststraffet avskaffas i fredstid och de militära straff- och disciplinmedlen anpassas till regler som är giltiga för alla medborgare i samhället.

Stockholm den 26 januari 1972

C.-G. ENSKOG (fp)

ERIC ENLUND (fp)